

Titulació	Tipus	Curs
Història de l'Art	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Rafael Cornudella Carre

Correu electrònic: rafael.cornudella@uab.cat

Equip docent

(Extern) Per determinar

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

No hi ha prerequisits

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

Objectius

L'objectiu fonamental de l'assignatura és el de proporcionar a l'estudiant algunes claus bàsiques per interpretar l'art italià del segle XV, la seva ambició intel·lectual, les seves connexions amb la nova cultura de l'humanisme i la seva significació històrica. Alhora, es preten fomentar la seva autonomia intel·lectual i particularment una actitud crítica davant de les fonts bibliogràfiques. La comprensió de l'originalitat i del fonament teòric de les experiències del quattrocento entenem que és necessari per a poder cursar posteriorment altres matèries relatives a la producció artística occidental dels segles XVI, XVII i XVIII.

Competències

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.

- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
5. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
6. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
8. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
9. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
10. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
11. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
12. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
13. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
14. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

Continguts

1. Humanisme i Renaixement . Petrarca i els orígens de l'Humanisme. L'Humanisme florentí del primer Quatrecent : classicisme i "humanisme cívic". Els studia humanitatis : definició, temes i significat històric de l'Humanisme. La difusió de l'Humanisme. El canvi de clima cultural a mitjan segle i el corrent neoplatònic.
2. F. Brunelleschi i la "invenció" de la perspectiva. L'arquitectura de Brunelleschi. L. B. Alberti : el naixement de la teoria de l'art. La codificació de la perspectiva i el model retòric en el De pictura. La teoria de la bellesa : la concinnitas. El De re aedificatoria. Els projectes arquitectònics d'Alberti
3. Escultura del segle XV. El concurs de 1401. Ghiberti : les primeres portes del Baptisteri. L'emergència de Nanni di Banco i de Donatello. Obres per al duomo i per a Orsanmichele. La nova estatuària : Donatello, Nanni di Banco, Ghiberti. El relleu : rilievo stiacciato i perspectiva. Jacopo della Quercia. L'evolució de Ghiberti, les "portes del Paradís". L'evolució de Donatello, de la maduresa a les darreres obres.
4. Pintura del segle XV. Masaccio i Masolino. Fra Filippo Lippi, Fra Angelico, Paolo Uccello, Domenico Veneziano, Andrea del Castagno. Piero della Francesca. Mantegna. Giovanni Bellini i l'escola veneciana moderna. Antonello da Messina. Florència a finals del segle : Antonio del Pollaiuolo, Verrochio, Ghirlandaio, Filippino Lippi, Botticelli. Perugino

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals a l'aula	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14

Tipus: Supervisades			
Tutories	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14
Tipus: Autònomes			
Plantejament i elaboració d'un treball	70	2,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12

Classes magistrals a l'aula, amb la possibilitat de debats i algun seminari en funció del nombre de matriculats i dels seus interessos

Tutories: Orientació bibliogràfica, tutorització del treball individual

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Primera prova escrita	30 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14
Presentació d'un treball escrit individual	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Segona prova escrita	30 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14

Evidència 1. Primera prova escrita (examen parcial) en la qual caldrà acreditar tant el coneixement del temari proposat pel professor com la capacitat de construir els arguments i d'expressar adequadament els continguts. La prova constitueix el 30% de la qualificació final

Evidència 2. Segona prova escrita (examen parcial) en la qual caldrà acreditar tant el coneixement del temari proposat pel professor com la capacitat de construir els arguments i d'expressar adequadament els continguts. La prova constitueix el 30% de la qualificació final

Evidència 3. Presentació d'un treball escrit individual en el qual caldrà acreditar la capacitat de definir un objecte d'estudi, un coneixement suficient de la bibliografia relativa i la capacitat de plantejar interrogants i proposar respostes. Com en l'evidència anterior, també es valorarà la capacitat d'organitzar el discurs i la qualitat de l'expressió escrita. El treball escrit constitueix el 40% de la qualificació final.

Format de les evidències:

Caldrà aprovar tant les dues proves escrites (examens) com el treball.

Els detalls sobre el format de les evidències es comunicaran a l'inici del curs amb suficient antelació

El professor proposarà el tema del treball individual. Obligatòriament el treball haurà d'incorporar el sistema de notes apeu de pàgina amb les referències de les fonts bibliogràfiques o documentals. Les evidències de plagi, en la redacció dels treballs, pot representar un suspens. Constitueix plagi l'apropiació d'idees alienes

sense citar la font, sobretot si són idees nuclears del treball, i també la transcripció de frases alienes sense posar-les entre cometes i sense indicar la font en la corresponent nota a peu de pàgina. S'acceptaran proves escrites i treballs redactats en català o castellà i també en altres llengües

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat del procediment i data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hagi lliurat més del 40% de les activitats d'avaluació.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Avaluació única:

L'avaluació única constarà de les mateixes tres evidències previstes en l'avaluació contínua, amb els mateixos percentatges. La data de l'examen (primer i segon exàmens escrits) i el lliurament del treball individual seran al final del curs, coincidint amb la data de recuperació.

Recuperació:

Es contempla la recuperació tant per a les dues proves escrites o exàmens parcials com per al treball individual.

Plagi:

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Intel·ligència Artificial (IA):

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Bibliografia orientativa

Barasch, Moshe, *Teorías del arte. De Platón a Winckelmann*, Madrid : Alianza, 1991

Baxandall, Michael, *Giotto and the Orators. Humanist observers of painting in Italy and the discovery of pictorial composition, 1350-1450*, Oxford University Press, 1971

Baxandall, Michael, *Pintura y vida cotidiana en el Renacimiento. Arte y experiencia en el Quattrocento*, Barcelona: G. Gili, 1978 (1972)

Burckhardt, J., *La cultura del Renacimiento en Italia: un ensayo*, Madrid: Akal, 1992 (1860)

- Burke, P., *El Renacimiento italiano. Cultura y sociedad en Italia*, Madrid: Alianza, 1993 (1986)
- Campbell, Stephen J. & Cole, Michael W., *A New History of Italian Renaissance Art*, Londres, 2012
- Chastel, André, *Arte y humanismo en Florencia en época de Lorenzo el Magnífico*, Madrid: Cátedra, 1982 (1959)
- De Fusco, Renato, *El Quattrocento en Italia*, Madrid: Istmo, 1999 (1984)
- Frommel, Christoph Luitpold, *The Architecture of the Italian Renaissance*, London, 2007 (ed. italiana, Milà: Skira, 2009)
- Garriga, Joaquim, "La interseguazione de Leon Battista Alberti (I)", *D'art*, 20 (1994), p. 11-57
- Gombrich, Ernst H., *El legado de Apeles*, Madrid : Alianza, 1982
- Heydenreich, L. H., Lotz, W., *Arquitectura en Italia 1400-1600*, Madrid: Cátedra, 1991 (1974)
- Joannides, P., *Masaccio and Masolino. A complete Catalogue*, London : Phaidon, 1993
- Klotz, H., *Filippo Brunelleschi. The Early Works and the Medieval Tradition*, London : Academy Editions, 1990
- Krautheimer, R., *Lorenzo Ghiberti*, Princeton University Press, 1956
- Kruft, H.-W., *Historia de la teoría de la arquitectura. 1. Desde la Antigüedad hasta el siglo XVIII*, Madrid:Alianza, 1990
- Nauert (Jr), Charles G., *Humanism and the Culture of Renaissance Europe*, Cambridge University Press, 1995
- Panofsky, Erwin, *La perspectiva com a "forma simbòlica" i altres escrits de teoria de l'art*, Barcelona : Edicions 62, 1987
- Panofsky, Erwin, *Renacimiento y renacimientos en el arte occidental*, Madrid : Alianza, 1975 (1960)
- Paoletti, J. T., Radke, G. M., *El arte en la Italia del Renacimiento*, Madrid: Akal, 2002 (1997)
- Pope-Hennessy, John, *El retrato en el Renacimiento*, Madrid: Akal, 1985 (1966)
- Pope-Hennessy, John, *La escultura italiana en el Renacimiento*, Madrid: Nerea, 1989 (1958)
- Rosenauer, A., *Donatello*, Milano : Electa, 1993
- Tavernor, Robert, *On Alberti and the Art of Building*, Yale University Press, 1998
- Wackernagel, M., *El medio artístico en la Florencia del Renacimiento*, Madrid: Akal, 1997 (1981)
- White, John, *The Birth and Rebirth of Pictorial Space*, London : Faber & Faber, 1987
- Wittkower, R., *Los fundamentos de la arquitectura en la edad del Humanismo*, Madrid : Alianza, 1995

Programari

Cap en particular

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt